

ΤΑ ΚΟΡΟΠΛΑΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΛΛΑΣ

Ο μεγάλος αριθμός ειδωλίων που έχει βρεθεί στις ανασκαφές της Πέλλας, η παρουσία τους σε εργαστηριακούς χώρους, οι πολυπληθείς μήτρες και άλλα σχετικά με την κατασκευή των ειδωλίων υλικά υποδεικνύουν την ύπαρξη κοροπλαστικών εργαστηρίων στην Πέλλα ήδη από τον 4^ο αι. π.Χ. Ειδικότερα στοιχεία που επιβεβαιώνουν την κατασκευή ειδωλίων σε τοπικά εργαστήρια είναι η ομοιότητα του πηλού, τα κοινά εικονογραφικά, διακοσμητικά και τεχνικά στοιχεία, η χρήση κοινών μητρών. Η έντονη δραστηριότητα της κοροπλαστικής παραγωγής της Πέλλας στα Ελληνιστικά χρόνια πρέπει να είχε οργανωθεί μέσα στον 4^ο αι. π.Χ., στο πλαίσιο της πολύπλευρης ανάπτυξης της πόλης την εποχή αυτή, ακολουθώντας σε γενικές γραμμές τις αρχές των κοροπλαστικών κέντρων της ηπειρωτικής Ελλάδας. Η επίδραση των εργαστηρίων της Ολύνθου είναι εμφανής στα ειδώλια της Πέλλας του 4^{ου} αι. π.Χ. και κυρίως στις γυναικείες προτομές. Στο β' μισό του 4^{ου} αι. π.Χ. τα κοινά εικονογραφικά στοιχεία των γυναικείων προτομών της Πέλλας, Βέροιας και Μίεζας υποδεικνύουν κοινά πρότυπα, ενδεχομένως και κοινή εργαστηριακή προέλευση. Στα Ελληνιστικά χρόνια η τοπική παραγωγή, υιοθετώντας στοιχεία και άλλων σημαντικών εργαστηρίων, κυρίως της Μ. Ασίας, επηρέασε καθοριστικά τα εργαστήρια ειδωλίων του βορειοελλαδικού χώρου.

Τα πλέον οργανωμένα εργαστήρια κοροπλαστικής εντοπίστηκαν στην ανατολική και δυτική πτέρυγα της Αγοράς, καθώς και σε οικοδομικό τετράγωνο ανατολικά του συγκροτήματος. Κοινά εργαστήρια κεραμικής και κοροπλαστικής ερευνήθηκαν σε οικοδομικά τετράγωνα βορειοδυτικά της Αγοράς, καθώς και στην περιοχή της νότιας εισόδου του αρχαιολογικού χώρου.

Η κοροπλαστική αποτέλεσε μια από τις κύριες παραγωγικές δραστηριότητες της πόλης σ' όλη τη διάρκεια της ζωής της. Τα τεχνικά, μορφολογικά και εικονογραφικά στοιχεία των ειδωλίων της Πέλλας, η επίδραση που δέχθηκε η τοπική κοροπλαστική από άλλες τέχνες (π.χ. τη γλυπτική) στη διαμόρφωση των τύπων, η επιρροή που άσκησε σε άλλα σύγχρονα κοροπλαστικά εργαστήρια του βορειοελλαδικού χώρου, η χρήση και τα προβλήματα ερμηνείας των πήλινων ειδωλίων αποτελούν βασικούς στόχους της μελέτης αυτού του τομέα της τέχνης στη μακεδονική πρωτεύουσα.

Δρ Μαρία Λιλιμπάκη-Ακαμάτη, επίτιμη Προϊσταμένη ΙΖ'ΕΠΚΑ
Ιωάννης Ακαμάτης, Ομότιμος Καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας ΑΠΘ